

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Мамченко Л.Є., канд. техн. наук, доц.
Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

Скирда О.Є., канд. техн. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Один з перспективних шляхів розвитку національної економіки України полягає у розвитку сфери готельно-ресторанного бізнесу. Цей сектор активно росте на всій планеті. У 2021 році кількість іноземних туристів, що відвідали Україну, зросла на понад 1 мільйон осіб і склала 14,5 мільйонів [1]. Проте слід враховувати, що ця статистика включає прикордонний рух, що ускладнює точне визначення кількості туристів, які відвідали Україну.

Серед найбільш популярних напрямків були Київ, Львів і Одеса. Проте у 2022 році кількість іноземних туристів набагато зменшилась. Це зменшення обумовлене початком повномасштабного вторгнення країни агресорки і збільшенням тимчасово окупованих територій і політичною нестабільністю на сході та півдні країни. У зв'язку з такими обставинами виникає необхідність розробки стратегій розвитку готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах.

Під час оцінки впливу війни на готельну галузь України, можна ідентифікувати ряд негативних тенденцій, включаючи: руйнування готельної інфраструктури внаслідок обстрілів; закриття готелів; відтік кваліфікованого персоналу через виїзд або мобілізацію; зменшення попиту на готельні послуги через загрозу обстрілів та обмежень; перетворення готелів на тимчасове житло для біженців та постраждалих від агресії; порушення ланцюгів постачання готельних послуг через обмеження та комендантські години. Внаслідок російської агресії в Україні відзначаються значні руйнування, та проведення частих ракетних обстрілів. Аналіз повідомлень про пошкодження готелів в період до грудня 2022 року свідчить про руйнування різних готельних закладів, включаючи готель «Україна» в Чернігові, готель «Інгул» в Миколаєві, готель «Нтон» в Львові, готель Grande Pettine в Одесі. Також зазнали пошкоджень готелі «Миколаїв» та «Reikartz River» в Миколаєві, а також готель Alfavito в Києві. Багато з цих готелів стали непридатними для подальшого використання. Докладно відомо про руйнування готелів Grand Admiral Resort&SPA в Київській обл., готелів «Харків» та SV Park в м. Харків. Рівень

пошкодженнь цих готелів варіюється, але майже всі вони перестали бути придатними для подальшого використання [2].

Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах військового стану вимагає особливої уваги до змінених обставин і може включати наступні стратегії:

Збільшення безпеки та захисту: В умовах військового стану безпека стає основним питанням для готелів і ресторанів. Ресторани та готелі повинні забезпечити відповідні заходи безпеки.

Диверсифікація послуг: Готелі і ресторани можуть розглядати можливості розширення своєї діяльності, наприклад, шляхом надання послуг для військових, учасників гуманітарних місій, тощо.

Маркетинг і реклама: Споживачі можуть бути більш обережними у виборі місць для відпочинку в умовах війни. З цією метою готелі і ресторани повинні активно використовувати маркетинг та рекламу для підвищення своєї видимості та надійності.

Співпраця з гуманітарними організаціями: В умовах військового конфлікту готелі та ресторани можуть співпрацювати з гуманітарними організаціями, надаючи їм простори для проведення збору коштів або інших заходів.

Зменшення витрат: В умовах військового стану може збільшитися вартість бізнесу через підвищені ціни на ресурси та складності у веденні діяльності. Заклади повинні зосередитися на ефективному управлінні витратами та оптимізації процесів.

Соціальна відповідальність: Ресторани та готелі можуть виконувати соціальну роль, надаючи підтримку власному персоналу, родинам, які постраждали від війни, або місцевим спільнотам у важкі часи.

Моніторинг ситуації: Важливо постійно слідкувати за військовою ситуацією і аналізувати її вплив на бізнес. Гнучкість і здатність швидко реагувати на зміни є ключем до успіху.

Загальна ідея полягає в тому, щоб адаптувати бізнес до непередбачуваних умов і залишити його конкурентоспроможним в умовах військового стану.

Список використаних джерел

1. Ільїн А. Україна гостинна: як розвивається готельний ринок. *Hromadske*. 2018. 8 квіт. URL: <https://hromadske.ua/posts/iak-rozvyvaietsia-hotelnyi-rynok>.
2. Безручко, Л., Білоус, С., & Філь, М. (2023). Готельне господарство України в умовах війни: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-43>